

Donostia, 2021eko urriaren 21a

UDALBATZAREN IDAZKARI NAGUSIARI

KONTROL MOZIOA, BEREZIKI GAZTEAK AINTZAT HARTUKO DITUEN OSASUN MENTALEKO UDAL ESTRATEGIA BAT IZATEARI BURUZKOA

Elkarrekin Donostia udal talde politikoaren bozeramaile Aitzole Aranetak, Udalbatzaren Araudi Organikoaren 98. artikulua oinarri, KONTROL MOZIO hau aurkezten du, BEREZIKI GAZTEAK AINTZAT HARTUKO DITUEN OSASUN MENTALEKO UDAL ESTRATEGIA BAT IZATEARI BURUZ, OSOKO BILKURAN eztabaidatzeko.

JUSTIFIKAZIOA

Komunitate zientifikoa aspalditik ari da ohartarazten osasun mentaleko zer arazo gertatzen ari diren pandemiaren hasieratik biztanleriak bizi izan dituen eta bizi dituen egoera dramatikoaren ondorioz. Haien ustez, Covid-19aren ondorioz, biztanleriaren % 30ak "pandemia isil" deritzona nozituko du, alde batetik, maite dituzten pertsonak galdu dituztelako, eta, bestetik, mugimenduen murrizketengatik, bakartze sozialagatik eta lan-egoeran eta egoera sozioekonomikoan izandako aldaketengatik.

Duela urtebete inguru, Osasunaren Mundu Erakundeak (OME) jadanik ohartarazi zuen arazo emozionalak, antsietatea eta depresioa zirela osasunerako arrisku-faktore nagusietako bat. Iragarri zuen Espainiako Estatuan, 2020an, laneko bajen lehen kausa izango zirela arazo horiek.

Gainera, duela gutxi, Unicefek COVID-19aren ondoren belaunaldi berrien osasun mentala premiaz babesteko eskatu du; izan ere, Estatuan, 2019an, egunean hamar pertsonak hil zuten beren burua, eta huts egindako 200 suizidio-saio izan ziren, batez ere gazteen artean. Euskadin, psikiatrek eta epaileek ohartarazi dute adingabeen suizidio-saioek goraka egin dutela. Nerabeen osasun mentaleko arazoengatik izandako diru-sarrerak % 60 igo dira.

Bartzelonako Udalak 12 eta 22 urte bitarteko nerabe eta gazteei zuzendutako laguntza psikologikoko zerbitzu bat du, gazteen osasun mentaleko arazoak detektatu eta prebenitzeko. Espazio horrek aholkularitza ere eskaintzen die nerabe edo gazte taldeekin lan egiten duten profesionalari. Helburua da nerabe eta gazteengana iristea, ondoez psikologikoa larritu edo osasun mentaleko arazo bihurtu baino lehen. Zerbitzu horien kontsulten kopurua % 138 inguru igo zen 2020an, pandemiaren ondorioz.

Batzordean horri buruz galdetuta, zinegotzi ordezkariak adierazi zuen badirela gazteentzako zerbitzuak, hala nola substantzien kontsumoa prebenitzeko programa eta IKTen erabilerari

buruzkoa, bai eta osasun publikoa sustatzeko neurri batzuk ere: infografiak, unitate didaktikoak, postalak, eta itxaropenaren telefonoari zuzeneko arretarako ematen zaion dirulaguntza, 2000 €-rena. Hala ere, Donostiako Udalean ez dago osasun mentaleko udal estrategia orokorrik, informazioa modu erraz eta bateratuan aurkitzeko leku edo baliabiderik, ez eta goian deskribatutakoaren antzeko zerbitzurik ere, gazteei begirako ikuspegia izango duenik.

Uste dugu ongizate psikologikoa eta osasun mentala hobetzeak lehentasun politikoa izan behar duela, eta udalerrriak eta haien eragileak ezinbesteko protagonista direla, batez ere prebentzioaren arloan. Udalak, osasun-arloan eskumen askorik ez badu ere, politika horiek beste bide batzuen bidez antola ditzake, ikusten ari garenez beste udalerrri batzuetan pandemiaren harira aktibatzen ari diren bezala. Udalek herritarren osasun emozionala sustatzeko eta donostiarren ongizate emozionala hobetzeko politikari zuzenean heltzeko erantzukizuna dugu.

Gainera, funtsezkoa da estrategia hori bereziki gazteengan zentratzea, kontuan hartuta pandemia hasi zenetik esponentzialki handitu direla antsietate- eta depresio-koadroak eta suizidioak populazio-maila horretan. Horrez gain, gazteak pandemiaren eragin askoren arretagune eta gune nagusi dira, eta Donostian, inbertsio falta sumatu dugu gazte-politika askotan. Halaxe ikusi dugu, esate baterako, udal gobernuak haurtxoko eta gaztelekuen zerbitzua ixtean, zuzeneko adibide bat jartzearen.

Horiek hala direla, hau da gure

KONTROL MOZIOA

1. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari jar dezala abian osasun mentaleko udal eta komunitate estrategia orokor bat, bereziki gazteak aintzat hartuko dituen. Estrategia horretan, udal taldeek, kolektibo sozialek eta osasuna babestekoek parte hartuko dute, bai eta xede horretarako baliabideak eta informazioa eman ditzaketen beste erakunde batzuek ere.
2. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari espazio, baliabide eta web zehatz batean bil dezala bereziki gazteentzat egiten ari diren osasun mentaleko ekintza sakabanatuen informazioa, gazteek modu erraz eta irisgarrian aurki dezaten.
3. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari osasun mentalaren prebentzioan eta sustapenean beharrezkoak diren giza baliabideak eta baliabide materialak areagotzeko, arazoak kronifikatu baino lehen, adituek ohartarazten duten bezala eta horri buruzko hainbat azterlanetatik lortutako datuek berresten duten bezala.

Sin.: Aitzole Araneta

Elkarrekin Donostia udal taldearen bozeramailea